

Praktisk vejledning til individuel kompetencevurdering i AMU

- Træets uddannelsesområde

SNEDKERNES
UDDANNELSER

Træets Efteruddannelse – Juni 2012

Mærsk Nielsen HR

- en konsulentvirksomhed med fokus på kompetenceudvikling

Jystrup Bygade 4

4174 Jystrup

Tlf. 35 13 22 77

E-mail: lizzie@maersk-nielsen.dk

www.maersk-nielsen.dk

ISBN: 978-87-92324-269

Vejledningen er udarbejdet af konsulenter fra Mærsk Nielsen HR.

De anvendte fotos i vejledningen er arkivbilleder fra Træets Efteruddannelser.
Der er ingen forbindelse mellem personerne på de anvendte fotos og casebeskrivelserne.

Vejledningen er et supplement til Håndbog om individuel kompetencevurdering i AMU – realkompetencevurdering inden for arbejdsmarkedsuddannelserne. Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 1 – 2008.

Juni 2012

Indholdsfortegnelse

Forord	4
Indledning	5
Motivation for deltagelse i IKV i AMU.....	5
Vejledningens indhold og opbygning	6
Fakta om IKV i AMU	7
Kvalitetssikring af IKV i AMU	10
Troværdighed	10
Pålidelighed	10
Lærerkvalificering	10
Kvalitetsudvikling.....	12
Organisering af IKV i AMU på skolen	13
En fasemodel til gennemførelse af IKV	15
Før-fase. Generel information og rådgivning	16
Fase 1. Forberedelse og tilrettelæggelse	18
Fase 2. Afprøvning og vurdering	22
Fase 3. Samlet vurdering og anerkendelse af realkompetencer.....	25
Casebeskrivelser	27
Individuel kompetencevurdering af en ufaglært møbelpolstrer	27
Individuel kompetencevurdering af en faglært maskinsnedker	31
Markedsføring af IKV i AMU	34
Information via skolens hjemmeside	34
Skriftlige informationsmaterialer	34
Informationsmøder.....	35
PR - generel markedsføring	36
Intern markedsføring	36
Litteraturliste med henvisninger, links mm.	38
Håndbog om IKV i AMU	38
Love, regler, redegørelse, vejledninger mv.	38
Min kompetencemappe.....	39
Praktiske vejledninger til IKV i AMU	39
Casebeskrivelser om IKV i AMU	39
Kontaktpersoner.....	40

Forord

Træets Efteruddannelse ønsker med denne praktiske vejledning at bidrage til skolernes gennemførelse af individuel kompetencevurdering (IKV) i forhold til arbejdsmarkedsuddannelserne.

IKV i AMU blev indført i 2007, men Træets Efteruddannelser har erfaret, at de individuelle kompetencevurderinger kun i begrænset omfang bliver gennemført inden for Træet Efteruddannelser.

Træets Efteruddannelser ønsker med denne vejledning at bidrage til en større gennemslagskraft af IKV inden for træ- og møbelindustrien. Gennem deltagelse i IKV kan flere voksne få dokumenteret deres kompetencer, og de kan få udfærdiget uddannelsesplaner, der kan bidrage til målrettet voksen- og efteruddannelse i AMU. Kompetencevurderingerne kan desuden bidrage til at åbne flere voksnes øjne for mulighederne for at opnå kompetencer svarende til faglært niveau.

Faglærere, konsulenter, uddannelseschef, kursussekretærer og skolernes frontpersonale kan gennem læsning af denne praktiske vejledning få inspiration til, hvordan IKV i AMU kan organiseres, planlægges og gennemføres på en måde, der sikrer størst mulig udbytte for deltagerne, og som samtidig er håndterlig for skolerne.

Aktørerne kan desuden få viden om de regler, der gælder for IKV i AMU, samt om hvordan de kvalitetssikrer IKV i AMU.

Træets Efteruddannelser håber, at den praktiske vejledning til IKV i AMU vil medføre flere gennemførte kompetencevurderingsforløb af en høj kvalitet til glæde for både de voksne, der deltager i kompetencevurderingerne, og for skolerne der på baggrund af de udarbejdede uddannelsesplaner kan få flere til at deltage i AMU.

Vejledningen vil løbende blive opdateret, og den akutte udgave af vejledningen vil til enhver tid kunne downloades fra hjemmesiden <http://www.traefremtid.dk/>

God læselyst – og held og lykke med IKV i AMU!

Hanne Pein
Sekretariatschef
Træets Efteruddannelser

Indledning

Redegørelsen til Folketinget om anerkendelse af realkompetencer i uddannelserne fra november 2004 satte fokus på øgede muligheder for anerkendelse af voksnes realkompetencer. Den 1. august 2007 blev programmet Individuel kompetencevurdering i AMU (IKV i AMU) indført, og samtidig blev programmet Individuel kompetenceafklaring (IKA) nedlagt.

Det overordnede mål med IKV i AMU er at få vurderet og anerkendt den enkelte persons realkompetencer i forhold til arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en FKB. Desuden kan IKV-forløbet danne afsæt for udarbejdelse af en individuel uddannelsesplan, der kan give deltageren mulighed for at tilegne sig de kompetencer, der var ønsket ved indgangen til IKV-forløbet. Erfaringer og læring opnået uden for det offentlige uddannelsessystem er en vigtig, men ofte upåagtet ressource, som skal anerkendes på lige fod med de formelle uddannelser.

En individuel realkompetencevurdering (IKV) kan modvirke 'dobbeltuddannelse' ved, at uddannelsestilbuddet tilpasses den enkelte persons reelle kompetencer. Hvis en person har de kompetencer, der svarer til en arbejdsmarkedsuddannelse – eller til dele af den – kan personen få et bevis herpå. Desuden kan udarbejdelse af en uddannelsesplan bidrage til mere målrettet uddannelse.

Der er siden 2007 blevet udviklet praktiske vejledninger til individuelle kompetencevurderinger i AMU inden for forskellige efteruddannelsesområder, og med denne praktiske vejledning følger Træets Efteruddannelser trop.

Motivation for deltagelse i IKV i AMU

Kortuddannedes motivation for at deltage i IKV i AMU kan være båret af, at de kan få anerkendt nogle af de kompetencer, de har tilegnet sig i arbejds- og fritidslivet. Desuden kan det være en motivationsfaktor, at den voksne kan få udarbejdet en uddannelsesplan, der kan pege på, hvilke uddannelser det vil være relevant at deltage i for at opnå de kompetencer, som han/hun ønsker at tilegne sig.

Især for personer, som ønsker at få et markant løft af sine formelle kompetencer, kan det være meget givtigt at deltage i kompetencevurderinger. Gennem deltagelse i IKV i AMU kan en person blive kompetencevurderet i relation til en hel gruppe af AMU-mål, der f.eks. kan danne grundlag for et jobskifte.

Deltagelse i IKV i AMU kan dog også være en motivationsfaktor for de personer, der som udgangspunkt ikke er motiverede for at deltage i uddannelse, men som kan se, at de som en følge af kompetencevurderingen kan få afkortet deres tidsforbrug til deltagelse i uddannelse, og derved gøre uddannelsesdeltagelsen mere overskuelig.

Vejledningens indhold og opbygning

Vejledningen giver konkrete eksempler på, hvordan skolerne kan gribe en individuel kompetencevurdering an i praksis. Det kan f.eks. være ufaglært medarbejder i møbelindustrien, som gerne vil have anerkendt sine realkompetencer, der er erhvervet i arbejdslivet, eller det kan være faglært snedker, der gerne vil have vurderet og anerkendt sine realkompetencer i forbindelse med et jobskifte inden for træindustrien.

Vejledningen indledes med et afsnit, der opsummerer fakta om IKV i AMU. Uddybende beskrivelser af reglerne for gennemførelse af IKV i AMU kan læses i den generelle håndbog "Håndbog om individuel kompetencevurdering i AMU – realkompetencevurdering inden for arbejdsmarkedsuddannelserne", Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 1 - 2008. Håndbogen kan downloades Ministeriet for Børn og Undervisnings webseite: <http://pub.uvm.dk/2008/ikviamu/>.

Skolerne bør desuden være opmærksomme på den vejledning til institutionernes arbejde med IKV i AMU, som ministeriet har udsendt den 20. januar 2012. <http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Overblik-over-voksenuddannelser/Arbejdsmarkedsuddannelser/Individuel-kompetencevurdering-i-AMU>

Det næste kapitel har fokus på behovet for kvalitetssikring samt forslag til procedurer og tiltag, der kan skærpe og fastholde opmærksomheden omkring kvalitetssikring på den enkelte uddannelsesinstitution. I dette kapitel beskrives også nogle af de kompetencekrav, der stilles til personer, som skal arbejde med og udføre IKV på uddannelsesinstitutionerne.

Kapitlet om organisering af IKV i AMU giver bud på, hvordan de individuelle kompetencevurderinger kan organiseres på skolerne, og på hvilke opgaver og ansvarsområder de forskellige medarbejdergrupper på skolerne har i forhold til IKV i AMU.

I det efterfølgende kapitel beskrives en fasemodel for, hvordan IKV i AMU kan gennemføres. I beskrivelsen af faserne er der samtidig inspiration til, hvilke metoder, man kan vælge at anvende i forbindelse med gennemførelse af IKV i AMU.

Kapitlet med casebeskrivelser indeholder to casebeskrivelser, der kan give skolerne inspiration til, hvordan der kan gennemføres individuel kompetencevurdering i relation til to personer, der med forskellige udgangspunkter ønsker at gennemføre en IKV i AMU.

Derefter følger et kapitel om markedsføringsindsatsen og giver nogle ideer til, hvordan IKV i AMU kan markedsføres – både eksternt i forhold til brugerne og internt på skolerne.

Vejledningen afsluttes med en litteraturliste med henvisninger og links til yderligere materiale, der kan inspirere til gennemførelse af IKV i AMU.

Bagerst i vejledningen findes de bilag, der henvises til løbende igennem teksten.

Fakta om IKV i AMU

IKV i AMU er en kort betegnelse for individuel kompetencevurdering inden for arbejdsmarkedsuddannelserne.

En persons kompetencer omfatter de kvalifikationer, den viden og de færdigheder, som personen har tilegnet sig, og som han/hun kan anvende i praksis. Når en persons kompetencer skal vurderes, er det uden betydning, hvor og hvordan personen har tilegnet sig kompetencerne – man kalder kompetencerne for realkompetencer.

Realkompetencerne kan f.eks. være tillært gennem deltagelse i formelle uddannelser, i arbejdslivet, gennem deltagelse i folkeoplysende aktiviteter, frivilligt foreningsarbejde eller lignende. Figuren ovenfor illustrerer, hvordan realkompetencen indeholder læring fra de forskellige områder.

Formålet med IKV i AMU er at give den enkelte person mulighed for at få vurderet og anerkendt sine realkompetencer, som grundlag for at kunne deltage i videre voksen- og efteruddannelse og/eller til direkte brug på arbejdsmarkedet.

IKV i AMU baserer sig blandt andet på følgende hovedprincipper:

- Alle, der har adgang til uddannelse inden for AMU-lovens rammer, har også mulighed for at deltage i IKV i AMU.
- IKV i AMU er et *tilbud* til enkeltpersoner - og altså ikke noget, som en arbejdsgiver eller andre kan tvinge medarbejderne til at deltage i.
- Personen skal selv bidrage til at dokumentere sine realkompetencer. Hvis personen ønsker det, kan personens arbejdsplads også bidrage til dokumentationen.

- Kompetencevurderingen foretages med udgangspunkt i en eller flere af de godkendte arbejdsmarkedsuddannelser og/eller enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse (FKB).
- Personens realkompetencer skal vurderes og anerkendes, uanset hvor og hvordan disse er erhvervet.
- IKV i AMU kan vare fra 0,5 til 5,0 dage. For flygtninge og indvandrere, der mangler dokumentation for kompetencer erhvervet uden for Danmark, kan IKV i AMU dog strække sig fra 0,5 til 10,0 dage. Varigheden afhænger af, hvornår uddannelsesinstitutionen mener at have et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere den konkrete deltagers realkompetencer. Varigheden er derfor altid individuel.
- IKV i AMU kan afholdes i et sammenhængende forløb eller opsplittet i flere dele, og det kan foregå på alle ugens dage, på alle tider af døgnet, på uddannelsesinstitutionen eller i en virksomhed. Der skal altid være en lærer til stede, så vurdering kan ikke gennemføres som fjernvurdering.
- Uddannelsesinstitutionen kan anvende de metoder, der er hensigtsmæssige, og som de anser for de bedste til at vurdere personens realkompetencer.
- Personer, der deltager i IKV i AMU, skal også have tilbud om at få vurderet deres basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik. I tilknytning til vurderingen skal deltageren tilbydes vejledning om relevant læse-, skrive- og regneundervisning.
- IKV i AMU gennemføres altid før eventuel optagelse til en AMU-uddannelse.
- Resultatet af en IKV i AMU kan være:
 - udstedelse af et AMU-kompetencebevis
 - udstedelse af et eller flere AMU-uddannelsesbeviser og/eller
 - en individuel uddannelsesplan for deltagerens efterfølgende uddannelse
- Resultatet af en IKV i AMU tilhører deltageren.
- AMU-uddannelsernes kvalitet og niveau må ikke forringes ved anerkendelse af realkompetencer.
- Godkendelsen til at udbyde IKV i AMU følger godkendelsen til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en FKB. IKV i AMU må ikke udliciteres.
- Lærere, der gennemfører IKV i AMU, skal have de samme kvalifikationer, som de AMU-lærere, der underviser inden for de konkrete AMU-mål. Der kan deltage flere lærere med forskellige kvalifikationer i IKV-processen, hvis det skønnes hensigtsmæssigt.
- Deltagere i IKV i AMU kan opnå VEU-godtgørelse efter samme regler som deltagere i arbejdsmarkedsuddannelserne. Der opkræves ikke deltagerbetaling for IKV i AMU. IKV i AMU er taxameterfinansieret.

I "Håndbog om IKV i AMU" er en udførlig beskrivelse af reglerne for IKV i AMU. Download håndbogen her: <http://pub.uvm.dk/2008/ikviamu/>.

I denne vejledning er der en række gule faktabokse, der giver relevant information om retningslinjer for gennemførelse af IKV i AMU. Disse faktabokse er primært baseret på Bekendtgørelse nr. 806 af 29. juni 2007 om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser (Individuel kompetencevurdering, vurdering af basale færdigheder, undervisningssprog og markedsføring m.v.).

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er forskel på en individuel kompetencevurdering i forhold til AMU og en kompetencevurdering i relation til GVU (grunduddannelse for voksne/grundlæggende voksenuddannelse), jf. nedenstående teksten i nedenstående grønne boks.

Fakta om IKV

Alle, der har adgang til uddannelse inden for rammerne af lov om arbejdsmarkedsuddannelse m.v., har mulighed for at få foretaget en individuel kompetencevurdering.

Anerkendelse af realkompetence gives i form af en individuel uddannelsesplan, et kompetencebevis og/eller et (eller flere) uddannelsesbevis.

Kort om individuel kompetencevurdering i relation til GVU

IKV i AMU kan i nogle tilfælde give deltagerne mod på at påbegynde en erhvervsuddannelse gennem deltagelse i GVU.

Mens IKV i AMU er et tilbud til voksne, er det et krav, at alle voksne, der søger optagelse på GVU (grunduddannelse for voksne/grundlæggende voksenuddannelse), skal gennemføre en individuel kompetencevurdering. Kompetencevurderingen resulterer i et kompetencebevis, der dokumenterer, hvilke dele af erhvervsuddannelsen ansøgeren kan få godskrevet på basis af sine realkompetencer. Desuden skal uddannelsesinstitutionen udarbejde en GVU-uddannelsesplan. Uddannelsesplanen skal angive, hvad ansøgeren mangler for at fuldføre uddannelsen og gå til den afsluttende prøve.

En individuel kompetencevurdering i GVU er gratis, og deltagerne kan få VEU-godtgørelse for at deltage i kompetencevurderingen, der kan have en varighed fra en halv dag og op til to uger.

Kvalitetssikring af IKV i AMU

Arbejdsmarkedsuddannelsernes kvalitet og niveau må ikke forringes ved anerkendelse af realkompetencer. De anerkendte realkompetencer skal derfor svare nøje til de kompetencer, der er beskrevet i målene for arbejdsmarkedsuddannelserne.

Det er vigtigt, at der er en god kvalitet i gennemførelsen af IKV i AMU. God kvalitet i IKV vil sige, at resultaterne er troværdige og pålidelige.

Troværdighed

Der skal i IKV-processen bruges metoder, der sikrer en god sammenhæng mellem deltagerens realkompetencer og den anerkendelse, som deltageren opnår. Det er derfor vigtigt at udvælge netop de metoder, der er relevante for at afdække deltagerens realkompetencer, så det sikres, at man måler det rigtige.

Anvendelsen af flere metoder i IKV kan bidrage til en højere troværdighed af resultatet. Desuden kan det overvejes at lade flere lærere indgå i vurderingsprocessen. Det er vigtigt, at læreren kan beskrive og begrunde den proces og de metoder, der anvendes i IKV, når proces og metoder præsenteres for deltageren. Derved sikres det, at deltageren selv kan fæste lid til resultatet.

Pålidelighed

Der skal anvendes metoder, der sikrer, at resultaterne af IKV ville være de samme, hvis vurderingsprocessen blev gentaget under de samme rammer. Metoderne skal således sikre 'objektive' eller 'neutrale' resultater, der ikke er påvirket af den lærer, der står for gennemførelsen af IKV, eller af tilrettelæggelsesformen.

Pålideligheden af resultater i IKV kan øges ved:

- at udarbejde procedurer for gennemførelse af IKV
- at benytte klart beskrevne metoder
- at bruge standardiserede materialer
- at sikre, at de lærere, der gennemfører IKV, er kvalificerede til at anvende metoderne, og at de har indsigt i procedurerne.

Lærerkvalificering

Der stilles de samme kvalifikationskrav til medarbejdere, der gennemfører IKV i AMU, som der stilles til AMU-lærere. Det er skolernes ansvar at sikre, at medarbejderne har de nødvendige faglige og pædagogiske kvalifikationer samt at sørge for medarbejdernes løbende efteruddannelse.

Det er op til skolerne at beslutte, hvilke medarbejdere der skal inddrages i realkompetencevurderingerne for at sikre den bedste kvalitet i IKV i AMU.

Det kan anbefales, at medarbejderne f.eks. har følgende kompetencer:

- overblik over indholdet i arbejdsmarkedsuddannelserne inden for de relevante FKB'er
- kendskab til AMU-uddannelsesstrukturerne, som efteruddannelsesudvalget har udarbejdet
- gode faglige kompetencer inden for de FKB'er/uddannelsesmål, der skal foretages kompetencevurderinger indenfor
- kendskab til relevante afprøvnings- og vurderingsmetoder
- god interviewteknik
- kunne observere, analysere, vurdere og drage konklusioner på baggrund af de anvendte vurderingsmetoder
- kunne give konstruktiv feedback
- erfaringer med udarbejdelse af uddannelsesplaner

På nogle skoler kan det f.eks. være specielt udvalgte faglærere, der varetager kompetencevurderingerne inden for hvert af de faglige AMU-områder, som skolen underviser inden for.

På andre skoler kan opgaven være delt mellem flere medarbejdere med forskellige kompetencer. Opgaven kan f.eks. løses i et samarbejde mellem faglærere og andre medarbejdere, der har en mere virksomhedsrettet eller studievejledende funktion på skolen. Fordelene herved kan være, at der udover en faglig kompetent lærer involveres en 'IKV-konsulent', der til enhver tid har et opdateret kendskab til reglerne og betingelserne for gennemførelse af IKV i AMU, bred viden om efteruddannelsesmuligheder for voksne og er trænet i at gå i dialog med medarbejdere og virksomheder om kompetenceafklaring og -udvikling. IKV-konsulenten kan eventuelt gennemføre den indledende og afsluttende IKV-vejledning, mens det er faglæreren, der er ansvarlig for selve kompetencevurderingen.

Det kan også være en idé at kvalificere en eller flere lærere og/eller konsulenter til at være IKV-konsulenter. IKV-konsulenterne kan have flere forskellige roller på skolen, f.eks.:

- Have et solidt kendskab til regler og metoder, så de kan vejlede ledelse og kollegaer. Vedkommende skal være synlige på skolen, så alle ved, hvor de kan henvende sig med spørgsmål omkring IKV i AMU.
- Information om IKV, f.eks. i forbindelse med et fyraftensmøde eller personalemøde. IKV-konsulenten skal holde sig opdateret og informere om nye tiltag, og han/hun skal desuden bruges som konsulent over for fagforeninger og virksomheder.

- Det er en stor fordel for IKV-konsulenten at have et godt kendskab til FKB'er og AMU-mål. Både i forhold til tilrettelæggelse af gode IKV-forløb, hvor der f.eks. kan laves en vurdering op imod flere beslægtede AMU-mål inden for en FKB. Og i forhold til rådgivningen over for fagforeninger og virksomheder, som tit kommer med en opfattelse af, at IKV-deltageren kan blive kompetencevurderet i alt på en gang.
- Hvis IKV i AMU skal implementeres på en hensigtsmæssig måde, kræver det en intern organisering på skolen. Det er en god idé at få udviklet nogle faste procedurer, og her kan IKV-konsulenten bidrage med en organiseringsplan.
- IKV-konsulenten skal være positiv og fremadskuende. Han/hun skal se det positive i, at deltageren dels får mulighed for at få vurderet sine kompetencer, og dels kan motiveres til mere uddannelse. Han/hun skal kunne se mulighederne for, at skolen får fat på kursister, som den ellers ikke ville nå, f.eks. gennem udarbejdelse af en individuel uddannelsesplan.

Erfaringer fra skoler, der er i gang med IKV i AMU, tyder på, at det er en god idé, at alle på skolen har en generel indsigt i IKV i AMU, samtidig med at der udvælges faglærere **og** en konsulent på skolen, der har et særligt fælles ansvar for IKV. Det er vigtigt, at der – ud over den faglige kompetence i IKV i AMU-forløbet – også er en konsulent på skolen, som kan støtte faglærerne og informere deltagere samt interne og eksterne samarbejdspartnere og kunder.

Kvalitetsudvikling

Udvikling af kvaliteten i IKV i AMU kan styrkes gennem kompetenceudvikling af de lærere og eventuelle andre repræsentanter fra skolerne, der deltager i gennemførelsen af IKV i AMU. Kompetenceudviklingen kan opnås gennem sidemandsoplæring, læring på jobbet og/eller gennem deltagelse i kurser, faglige netværk og erfamøder, der kan gennemføres internt eller eksternt.

Nedskrevne procedurer og præcise beskrivelser af de metoder, der anvendes i IKV, kan danne et godt grundlag for kvalitetsudviklingen. Dette kan f.eks. ske ved, at skolerne udarbejder tjekskemaer, der kan bidrage til at sikre, at alle skolens medarbejdere, der deltager i IKV i AMU, bruger samme standarder og procedurer.

Kvalitetsudviklingen af IKV i AMU skal tage udgangspunkt i evalueringer af forløbene. Det er oplagt at lade en kvalitetsudvikling af IKV i AMU bygge på deltagerevalueringer, der evt. kan gennemføres i Viskvalitet.dk. I praksis kan dette gøres ved at oprette en evaluering i et IDV-modul i Viskvalitet.dk. Desuden vil det være naturligt at gennemføre en mundtlig evaluering med deltagerne ved afslutningen af de enkelte IKV-forløb.

Det er op til den enkelte skole at beslutte, hvilke metoder der skal benyttes til evaluering af IKV. Det er dog vigtigt, at der på alle skoler er faste procedurer for evaluering af IKV-forløbene.

Organisering af IKV i AMU på skolen

En vigtig opgave for skolerne for at kunne implementere IKV i AMU er at få organiseret arbejdet med IKV i AMU på en hensigtsmæssig måde. Det kan være at få udviklet nogle faste procedurer for, hvordan man arbejder med IKV i AMU og få fordelt opgaverne mellem medarbejderne på skolen.

Hvis intentionerne skal indfries, må IKV i AMU være et led i skolens strategi for at motivere flere kortuddannede til at deltage i efteruddannelse samt at bidrage til gennemførelse af uddannelsesforløb, der er rettet mod deltagernes aktuelle behov.

Som et led i skolens strategi skal alle medarbejdere derfor som minimum være orienteret om, at IKV i AMU er et område, som skolen prioriterer, og som alle medarbejdergrupper på forskellig vis skal engagere sig i. Der skal defineres og uddelegeres ansvarsområder inden for skolens forskellige faggrupper. Herunder er eksempler på, hvordan ansvarsområderne kan fordeles.

Skolens frontpersonale

Skolens frontpersonale, som f.eks. receptionister og sekretærer, skal være orienteret om IKV i AMU og evt. videreformidle en henvendelse til den rigtige kontaktperson, som i første omgang kan være en kursussekretær, en uddannelseskonsulent eller evt. medarbejder, der er udnævnt til IKV-konsulent.

Skolens kursussekretærer

Skolens kursussekretærer skal kunne give den første indledende rådgivning om IKV i AMU, og de skal derfor have kendskab til de elementer, der indgår i en IKV i AMU. Desuden skal kursussekretærene have kendskab til de forskellige fagligheder, der er i skolens forskellige afdelinger, således at de kan henvise til den ledende faglærer, der er ansvarlig for efteruddannelsesområdet, direkte til faglærere, der har ansvaret for IKV i AMU eller til skolens IKV-konsulent.

Kursussekretærene skal endvidere kunne udføre det tilhørende administrative arbejde, som f.eks. udarbejdelse af kompetence- og uddannelsesbevis samt deltagerbeviser, ligesom de kan bidrage til planlægning af IKV-forløbene ved at indkalde IKV-deltagerne.

Skolens konsulenter

Skolens forskellige konsulenter, der er i kontakt med målgruppen for IKV i AMU, skal kunne rådgive og vejlede potentielle deltagere. De skal endvidere have et solidt kendskab til regler, faser og metoder, så de også kan vejlede ledelse og kollegaer om processer, administrative rutiner, økonomi mv. Konsulentgruppen kan f.eks. omfatte uddannelseskonsulenter og virksomhedskonsulenter, eller skolen kan have udnævnt særlige IKV-konsulenter, der koordinerer arbejdet med IKV i AMU.

Det er vigtigt, at medarbejderne på skolen ved, hvilken/hvilke konsulenter, der varetager opgaver i forbindelse med IKV i AMU, så alle ved, hvem der skal rettes henvendelse til vedrørende IKV i AMU.

Nogle af skolens konsulenter har den udadrettede kontakt til virksomheder og fagforeninger, så de kan bidrage til at udbrede kendskabet til IKV i AMU. Andre har et godt overblik over og kendskab til FKB'er og AMU mål, så de er i stand til at videreformidle en henvendelse om IKV i AMU til rette ledende faglærer/faglærer. Et vellykket IKV-forløb vil ofte involvere flere af skolens konsulenter.

Uddannelsesledere

Skolens uddannelsesledere skal motivere faglærere til at foretage IKV i AMU, og de er overordnet ansvarlige for, at der på skolen er fokus på IKV i AMU. Det er samtidig uddannelseslederne, der har til opgave at sikre, at de rette rammer er til stede for at kunne tilrettelægge og planlægge IKV i AMU-aktiviteter.

Faglærerne

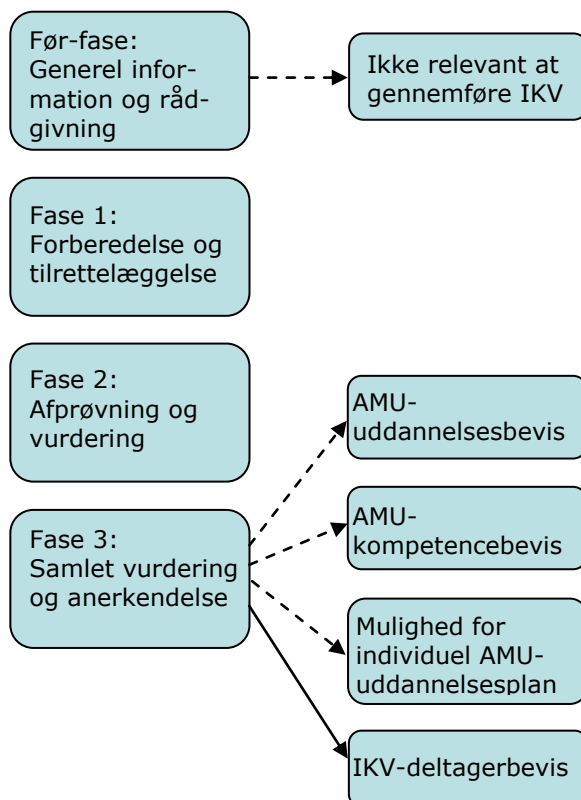
Faglærerne er de helt centrale personer i IKV i AMU-forløbet, og de skal have kompetencer til at planlægge og gennemføre alle faser i IKV-processen. Det vil sige, at de skal kunne give generel information, vejlede deltageren i den indledende samtale, forberede og tilrettelægge kompetencevurderingsforløbet, udvælge af praktiske og teoretiske opgaver til vurdering af IKV-deltagernes kompetencer, gennemføre vurdering, samt den relevante opfølgning, herunder at udarbejde individuelle uddannelsesplaner til IKV-deltagere.

De ledende faglærere kan have en koordinerende funktion i forhold til IKV i AMU.

En fasemodel til gennemførelse af IKV

En individuel kompetencevurdering (IKV) skal altid gennemføres, så den passer bedst til den konkrete deltager, der skal vurderes, og de IKV-behov som personen har. Det er derfor vanskeligt at komme med en fast model for, hvordan en kompetencevurdering skal gennemføres. Nedenfor er der dog beskrevet en faseopdelt model for, hvordan en IKV *kan* gennemføres:

En IKV består i denne udformning af en før-fase og tre efterfølgende faser.

Hvis personen har gennemgået faserne i IKV'en og det viser sig, at personen har realkompetencer svarende til indholdet i et (eller flere) AMU-mål, kan personen få et (eller flere) AMU-uddannelsesbeviser. Hvis personens har realkompetencer, der svarer til dele af et (eller flere) AMU-mål, kan personen får et kompetencebevis, der beskriver hendes/hans kompetencer.

Hvis personen ønsker det, kan der udformes en individuel uddannelsesplan, der beskriver, hvilke arbejdsmarkedsuddannelser (eller andre uddannelsesmuligheder) personen kan deltage i, for at opnå de ønskede kompetencer.

Personer, der deltager i IKV i AMU, modtager altid et IKV-deltagerbevis.

Uddannelsesinstitutionen kan beslutte, at en person ikke kan få gennemført en IKV, hvis personens realkompetencer ikke indgår i det AMU-uddannelsesmål, som personer ønsker at blive vurderet i forhold til.

I de efterfølgende afsnit vil de enkelte faser blive nærmere beskrevet. I beskrivelsen præsenteres samtidig nogle af de metoder, der kan benyttes i de forskellige faser i gennemførelsen af IKV i AMU. Der kan anvendes mange forskellige metoder i IKV, og de beskrevne metoder skal blot opfattes som eksempler til inspiration.

Før-fase. Generel information og rådgivning

Ved den indledende information og rådgivning skal den person, der ønsker en IKV, have mulighed for at blive orienteret og vejledt om de muligheder, der er for at få sine kompetencer vurderet i forhold til en eller flere ønskede AMU-uddannelser. Den indledende information og rådgivning gennemføres af en kvalificeret medarbejder fra uddannelsesstedet. Det kan være en faglærer inden for det faglige område, hvor deltageren ønsker en IKV, det kan være en vejleder, eller det kan være en virksomhedskonsulent.

Den generelle information og rådgivning kan gennemføres som individuelle samtaler, men der er også mulighed for, at vejledningen indledes med en fælles orientering for en gruppe af personer, der ønsker informationer om muligheder og betingelser for at deltage i IKV i AMU. En sådan fælles orientering kan f.eks. gennemføres på skolen, ude i virksomhederne eller i en fagforenings lokaler.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at en fælles information og rådgivning, der gennemføres i en virksomhed, altid skal være målrettet AMU's udviklingsmålgruppe.

Ved den generelle information og rådgivning skal deltageren hjælpes til at få sat ord på de kompetencer, som han/hun gerne vil have vurderet. Dette skal gøres på en måde, så der bliver åbnet op for en proces, hvor også de færdigheder og den viden, deltageren måske ikke tidligere har tillagt nogen betydning, bliver beskrevet og dermed kan blive genstand for en individuel kompetencevurdering.

Den generelle information og rådgivning munder ud i en præcisering af, hvilken/hvilke uddannelsesstrukturer eller FKB'er og tilhørende AMU-mål kompetencevurderingen skal rettes mod. Desuden aftales det videre forløb for kompetencevurderingen.

Endelig orienteres deltageren om, at han/hun skal bidrage til at dokumentere sine realkompetencer, og deltageren får vejledning i, hvilke værktøjer der kan anvendes til dokumentationen. Dette kan f.eks. være 'Min kompetencemappe'.

Skolen kan beslutte, at en person ikke kan få gennemført en IKV, hvis det viser sig, at personens realkompetencer ikke indgår i det (eller de) AMU-uddannelsesmål, som personer ønsker at blive vurderet i forhold til.

Før-fasen er generel information og rådgivning, som ikke er en del af den egentlige kompetencevurdering, og som derfor heller ikke finansieres via IKV-taxameteret.

Fakta om IKV

Individuel kompetencevurdering kan foretages af uddannelsessteder, der er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. Individuel kompetencevurdering kan **ikke** udliciteres.

Hvad betyder det?

Private virksomheder må ikke gennemføre IKV, selvom et uddannelsessted har udliciteret en eller flere arbejdsmarkedsuddannelser til virksomheden.

Hvis et uddannelsessted ikke er godkendt til at udbyde en konkret arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag, kan uddannelsesstedet låne en godkendelse af et andet uddannelsessted, og derefter må uddannelsesstedet også gennemføre IKV.

Før-fasen
Generel information
og rådgivning

Fase 1
Forberedelse og
tilrettelæggelse

Fase 2
Afprøvning og
vurdering

Fase 3
Samlet vurdering og
anerkendelse

Fase 1. Forberedelse og tilrettelæggelse

Formålet med fase 1 er at skabe et vurderingsgrundlag og fastlægge de mere præcise rammer og indhold for afprøvningen af en persons kompetencer. Før der kan gennemføres en IKV, skal deltageren selv bidrage til at dokumentere sine realkompetencer. Det er ikke hensigten, at deltageren skal medbringe al dokumentation for uddannelser og kurser, de har deltaget i. Det er tilstrækkeligt, at deltageren beskriver de kompetencer, som han eller hun har erhvervet i arbejds- eller fritidslivet, og som kan danne grundlag for kompetencevurderingen.

Det kan dog være en god ide at gennemføre en samtale med udgangspunkt i den dokumentation, som deltageren har samlet om hidtidige opnåede kompetencer. Dokumentationen kan omfatte både formelle (f.eks. eksamens- og kursusbeviser) og uformelle/ikke formelle kvalifikationer (f.eks. arbejdsbeskrivelser, kompetencer opnået i fritids- og forretningsaktiviteter, tillidshverv m.m.), eller den kan tage udgangspunkt i konkrete produkter/emner, deltageren har udarbejdet (f.eks. fotografier, tegninger, logbøger etc.).

Der kan bruges forskellige redskaber til at få et overblik over kompetencerne. Såfremt behovet udelukkende er at få vurderet personen i relation til enkelte AMU-mål, kan det være tilstrækkeligt med et oversigtsskema indeholdende relevante jobområder og relevant erfaring. Ofte vil et 1-2 siders skema være et godt og anvendeligt værktøj.

Deltagerens dokumentation kan helt eller delvist foregå online, eller der kan benyttes udleverede udprint af skemaer, der udfyldes inden samtalen med skolens IKV-konsulent/vejleder/faglærer.

Skolen kan også give IKV-deltageren et link til 'Min kompetencemappe', hvori deltageren kan beskrive sine kompetencer. Læs mere herom i nedenstående boks.

Min kompetencemappe

Min kompetencemappe er en form for CV-ramme eller portefølje, hvor en IKV-deltager kan beskrive og dokumentere de formelle og uformelle/ikke formelle kompetencer, som han/hun har tilegnet sig gennem uddannelse, arbejdslivet eller i fritiden.

Materialet er frit tilgængeligt på websiden: www.minkompetencemappe.dk, og det er gratis at bruge materialet.

Det er deltageren, der har ansvaret for indsamling af dokumentation, omend selve dokumentationen sker i samarbejde med skolens IKV-konsulent/vejleder/faglærer (afhængig af, hvem på den enkelte skole der har kompetencerne hertil).

Hvis skolen finder, at en persons kompetencer ikke - eller kun i meget begrænset omfang - indgår i målene for den eller de AMU-mål, som deltageren ønsker en IKV i forhold til, kan skolen afvise at gennemføre den individuelle kompetencevurdering.

På baggrund af den fremlagte dokumentation tilrettelægges det endelige IKV-forløb. Tilrettelæggelsen gennemføres primært af den eller de faglærere, der skal foretage vurderingen, men andre repræsentanter fra skolen kan bidrage til tilrettelæggelsen.

Fakta om IKV

Deltagerens arbejdsgiver kan inddrages i forberedelsen af forløbet ved at tilvejebringe beskrivelsen af deltagerens jobfunktion eller kompetenceprofil.

Ansøgeren sørger selv for indsamling af relevant dokumentation for de realkompetencer, som denne ønsker inddraget i den individuelle kompetencevurdering.

Hvad betyder det?

Som forberedelse til en IKV kan ansøgeren f.eks. udfylde "Min kompetencemappe". Materialet medbringes til uddannelsesstedet, som på baggrund heraf har et bedre grundlag for at afdække, hvilken eller hvilke arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag der skal være mål og målestok for vurdering af ansøgerens realkompetencer.

Kompetencevurderingsskema

Læreren kan have glæde af at bruge et kompetencevurderingsskema i planlægning og gennemførelse af IKV i AMU.

De enkelte AMU-mål kan opdeles i en række delmål. Derefter kan læreren nedskrive, hvilken viden, færdigheder og handlekompetencer en opfyldelse af delmålene kræver. Herefter skal læreren overveje, hvilke vurderingsmetoder det vil være mest hensigtsmæssige at anvende, når det skal afdækkes, om IKV-deltagerne har kompetencer, der svarer til de enkelte delmål. Se kompetencevurderingsskemaet på næste side.

Fakta om IKV

Vurdering af basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik, samt vejledning i tilknytning hertil, kan indgå som en del af individuel kompetencevurdering.

Kompetencevurderingsskema til IKV i AMU

Deltagernavn:

AMU-mål	Delmål	Kræver viden om, færdigheder i etc.	Vurderingsmetoder (test, opgave, observation etc.)	Faglærerens vurdering

Når læreren – evt. i samarbejde med kollegaer – har udfyldt skemaet, skal der udarbejdes teoretiske test, opgaver etc. I gennemførelsen af selve kompetencevurderingen kan læreren løbende anvende skemaet til at notere sin vurdering af, i hvilket omfang IKV-deltager har de beskrevne kompetencer.

Fakta om IKV

Uddannelsesstedet afdækker, hvilken eller hvilke arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse, der skal være mål og målestok for vurderingen af ansøgerens realkompetencer.

Fakta om IKV

Uddannelsesstedet skal i kompetencevurderingen anvende hensigtsmæssige metoder, der giver deltageren mulighed for at demonstrere og pålideligt at få vurderet og anerkendt deres kompetencer.

AMU-mål og enkeltfag optaget i en FKB

Når faglæreren skal i gang med at tilrettelægge IKV-forløbet, skal det indkredses, hvilke AMU-mål og/eller enkeltfag optaget i en Fælles Kompetencebeskrivelse (FKB) kompetencevurderingen skal gennemføres i relation til. Det kan være en hjælp for faglæreren at søge inspiration i en eller flere af de FKB'er, der beskriver det eller de specifikke jobområder, som IKV-deltageren gerne vil kompetencevurderes i forhold til.

Inden for TE's uddannelsesområde er der tre FKB'er. En FKB beskriver mål og rammer for grundlæggende kompetenceudvikling for voksne ufaglærte og faglærte i forhold til behovene inden for et jobområde på arbejdsmarkedet. FKB'erne indeholder bl.a. en beskrivel-

se af jobområdet, de typiske arbejdspladser, medarbejderne og arbejdsorganisering på arbejdspladserne.

Hver enkelt FKB er delt op i en række mere specifikke Tilhørende Arbejdsmarkedsrelevante Kompetencer (TAK'er). F.eks. er FKB'en 2702 Savværk og halvfabrikata delt op i tre TAK'er:

- Bearbejdning af råtræ
- Fremstilling af halvfabrikata
- Trætørring / Imprægnering

Der er tre FKB'ere inden for TE's uddannelsesområder:

- 2702 Savværk og halvfabrikata
- 2780 Produktion af møbler, orgler, døre, vinduer mv.
- 2781 Bolig- og autointeriørmontering

Hver enkelt FKB afslutter med en opstilling af alle de AMU-mål og enkeltmål, der knytter sig til FKB'ens jobområder. F.eks. er der til FKB'en 2702 knyttet 46 AMU-mål og enkeltfag. Heraf er de 14 mål udviklet af Træets Efteruddannelser, mens de øvrige er udviklet af andre efteruddannelsesudvalg (f.eks. Industriens Fællesudvalg) eller fra 'Fælleskataloget' (Tværgående kurser & flygtninge-/indvandrerkurser).

Hvis en IKV-deltager henvender sig til skolen for at blive kompetencevurderet i forhold til ét AMU-mål, kan læreren – f.eks. med udgangspunkt i deltagerens beskrivelse af erhvervede kompetencer i arbejds- eller fritidslivet - søge inspiration i FKB'en i forhold til hvilke andre AMU-mål, det kunne være relevant at tilbyde deltageren kompetencevurdering i forhold til. Se eksempel herpå i boksen herunder.

Skolerne kan overveje, i hvilket omfang det kan være relevant for IKV-deltagere at blive kompetencevurderet i forhold til en hel gruppe af AMU-mål, der tilsammen giver en specifik kompetence i forhold til et specifikt jobområde.

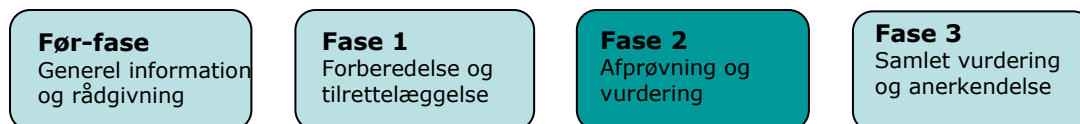
Træets Efteruddannelser er ved at få udarbejdet AMU-uddannelsesstrukturer, der kan bidrage til at synliggøre de muligheder, som medarbejdere i træ- og møbelindustrien har for at deltage i arbejdsmarkedsuddannelser. Det forventes, at uddannelsesstrukturerne er beskrevet i efteråret 2012, og de vil derefter kunne danne grundlag for overvejelser om, hvilke AMU-mål IKV-deltagere kan anbefales at deltage i kompetencevurderinger i forhold til.

Fakta om IKV

Individuel kompetencevurdering kan ikke afholdes som fjernvurdering.

Hvad betyder det?

Der skal altid være en lærer til stede, når der gennemføres IKV.

Fase 2. Afprøvning og vurdering

Når overblikket over dokumenterede kompetencer er opnået, er næste trin at afprøve og vurdere kompetencerne. Kompetencevurderingen foretages altid med udgangspunkt i målene for det eller de AMU-kurser, som deltageren ønsker en IKV gennemført i forhold til.

De lærere, der gennemfører individuelle kompetencevurderinger, skal have de faglige kvalifikationer, der også kræves for at undervise inden for det eller de AMU-mål, der skal kompetencevurderes i forhold til. Det kan derfor være nødvendigt at inddrage flere lærere med forskellige faglige kvalifikationer for at kunne gennemføre en IKV.

Varigheden af en IKV i AMU er fra en halv til fem dage, og den er helt afhængig af den kompleksitet og omfanget af det eller de AMU-mål, som deltageren gerne vil kompetencevurderes i forhold til. For flygtninge og indvandrere er der mulighed for, at kompetencevurderingen kan have en varighed på op til 10 dage, når deltageren mangler dokumentation for kompetencer erhvervet uden for Danmark.

I IKV kan der anvendes forskellige metoder – alt afhængigt af, hvilke kompetencer der skal vurderes. Ministeriet for Børn og Undervisning peger ikke på en bestemt metode, og det er derfor op til den enkelte faglærer at udvælge de metoder, der i de enkelte tilfælde skønnes at være de mest egnede – dog med den grundlæggende præmis, at det skal være metoder, der giver de bedste muligheder for at vurdere deltagerens kompetencer i forhold til de udvalgte AMU-mål.

De formelle kompetencer, der er tilegnet gennem deltagelse i formel, anerkendt uddannelse, skal vurderes på baggrund af de beviser, som deltageren fremlægger (AMU-beviser, kompetencebeviser, eksamensbeviser etc.). Det vil sige, at en persons formelle kompetencer ikke skal afprøves.

De kompetencer, der er tilegnet gennem andre former for uddannelse, folkeoplysende aktiviteter, uformel læring i arbejdslivet etc., skal vurderes på baggrund af teoretiske og praktiske prøver.

Når det er klarlagt hvilke mål, der skal vurderes op i mod, og der er skabt overblik over, hvilke kompetencer deltagerne i IKV har opnået, skal der foretages en vurdering af, hvordan selve vurderingen skal foregå.

Modeller for organisering af IKV i AMU

IKV kan gennemføres forskellige steder, f.eks. i et teorilokale eller værksted på skolen, eller den kan foregå i en virksomhed, hvor personen kan demonstrere sine praktiske færdigheder. Hvordan vurderingen konkret skal organiseres vil afhænge af, hvorvidt der er tale om enkeltdelegerede, eller der er tale om en gruppe deltagere. Det kan være en

gruppe medarbejdere fra en virksomhed eller det kan være en gruppe ledige, der er opfordret til at blive kompetencevurderet af deres faglig organisation. Nogle af de spørgsmål, skolen skal overveje er: Hvor skal kompetencevurderingen foregå, hvem skal gennemføre den og hvordan vil man gennemføre den. Her præsenteres en række modeller til inspiration.

De første modeller tager udgangspunkt i enkeltdeeltagere, der gerne vil kompetencevurderes. Se eksempler i boksen herunder.

Kompetencevurdering af enkeltdeeltagere

- Vurderingen foregår mellem én IKV-deltager og én lærer – i et teorilokale og/eller i et værksted
- Hele eller dele af vurderingen foregår på et allerede eksisterende AMU-hold – i et teorilokale og/eller i et værksted
- Hele eller dele af vurderingen foregår på et EUD-hold – i et teorilokale og/eller i et værksted.

Andre modeller for organisering

Andre modeller for organisering kan anvendes, når der er tale om en gruppe af deltagere, der skal kompetencevurderes. Se eksempel herpå i nedenstående boks.

Kompetencevurdering af en gruppe af deltagere

- Skolen samler en gruppe af IKV-deltagere, som gerne vil vurderes i forhold til beslægtede AMU-mål (f.eks. inden for FKB'en 'Bolig- og autointeriørmontering'). Deltagerne samles, fordi vurderingen kan foregå i det samme værksted og med deltagelse af én faglærer.
- To eller flere skoler går sammen om at samle IKV-deltagere, der skal vurderes i forhold til beslægtede AMU-mål.
- Når en skole tilbyder IKV i relation til en samlet gruppe af AMU-mål, kan det føre frem til en faglig anerkendelse i relation til en uddannelse, eller det kan give merit i relation til en erhvervsuddannelse.

Kompetencevurderingerne kan også gennemføres med flere deltager sammen i åbent værksted. Se eksempel herpå i nedenstående boks.

IKV gennemført i åbent værksted

- En skole har et IKV-værksted den sidste fredag i måneden
- IKV-deltagere kan komme til kompetencevurdering i relation til de specifikke AMU-mål, som de gerne vil kompetencevurderes i forhold til
- Skolen og deltageren aftaler på forhånd, hvilke AMU-mål deltageren skal kompetencevurderes i forhold til
- På den måde kan skolen sørge for, at de relevante faglærere er til stede i det åbne værksted
- En af skolens uddannelseskonsulenter står til rådighed og kan eksempelvis hjælpe med at udarbejde uddannelsesplaner for deltagerne

Kompetencevurderingsmetoder

Det vil oftest være hensigtsmæssigt at kombinere flere metoder i afprøvningen, da det kan give et bedre grundlag for vurdering af deltagerens realkompetencer. Kompetencevurderingsskemaet (se s. 21 samt bilag 2) kan være et støtteredskab, når der skal tilrettelægges metoder til afprøvning, ligesom det kan anvendes til at notere observationer under selve kompetencevurderingen.

Teoretiske prøver

Formålet med de teoretiske prøver er at teste teoretisk viden. Prøverne kan enten udvikles på de enkelte skoler, eller man kan gøre brug af eksisterende skriftlige eller elektroniske test udviklet i relation til forskellige AMU-mål. Eksempelvis er der i Viseffekt.dk allerede udviklet spørgsmål, der måler videnstilvækst relateret til en række AMU-mål. Disse spørgsmål kan bruges som en målestok for den viden, som deltagerne ville blive målt på, hvis de havde deltaget i det tilsvarende AMU-kursus.

De teoretiske prøver kan f.eks. bestå af:

- mundtlige prøver
- multiple choice
- spørgeskema
- IT-baserede test – herunder Viseffekt.dk
- vejledende test for voksne til vurdering af basale færdigheder i dansk/skrivning og regning/matematik.

Personer med læse- og skriveproblemer skal tilbydes højt-læsningsprogrammer ved IT-baserede test eller lignende, eller der skal være mulighed for, at personerne kan besvare spørgsmålene ved hjælp af en personlig samtale. Højt-læsningsprogrammerne kan f.eks. være adgangforalle.dk eller CD-ORD.

Praktiske prøver

Formålet med de praktiske prøver er at teste personers faglige færdigheder i praksis. De praktiske prøver kan foregå på skolens værksted eller i virksomheden.

De kan f.eks. foregå ved:

- at udlevere en praktisk opgave til deltageren, som skal løses eller beskrives – formålet er at observere, om personen kan løse hele opgaven eller udvalgte dele af opgaven
- at gennemføre rollespil – især relevant ved afklaring af 'bløde' kompetencer
- at observere den proces, som personen gennemgår for at løse opgaven
- mere eller mindre strukturerede interviews i forbindelse med løsningen af de praktiske overvejelser, for at vurdere deltagerens overvejelser og hensyn relateret til udførelsen af opgaven
- at vurdere den enkelte persons håndelag eller sikkerhedsmæssige adfærd i omgangen med maskiner og værktøjer, og i forhold til andre personer på værkstedet

Før-fase
Indledende
vejledning

Fase 1
Forberedelse og
tilrettelæggelse

Fase 2
Afprøvning og
vurdering

Fase 3
Samlet vurdering
og anerkendelse

Fase 3. Samlet vurdering og anerkendelse af realkompetencer

En gennemført IKV giver grundlag for at vurdere, om den enkelte persons kompetencer, i relation til specifikke AMU-mål, kan anerkendes. Vurderingen sker både på baggrund af den dokumentation, som deltageren har fremlagt, og på baggrund af den konkrete vurderingsproces (både teoretiske og praktiske prøver), som deltageren har været igennem. Hvis de(n) involverede lærer(e) har anvendt et kompetencevurderingsskema i vurderingen, kan det aflæses, hvilke AMU-mål og/eller del-mål deltageren har kompetencer inden for.

De(n) involverede lærer(e) foretager den endelige vurdering af deltagerens realkompetencer. Hvis det vurderes, at deltageren har realkompetencer, der svarer til målene i et eller flere AMU-kurser, kan uddannelsesinstitutionen udstede uddannelsesbeviser for de pågældende AMU-kurser.

Hvis deltagerens realkompetencer svarer til dele af målene i et eller flere AMU-kurser, kan uddannelsesinstitutionen udstede kompetencebeviser. På kompetencebeviset angives det, hvad der er anerkendt i forhold til målene i et AMU-kursus. Beskrivelsen af kompetencen skal være en ordret afskrift af de dele af AMU-målet, som deltageren får anerkendelse for.

Fakta om IKV

På baggrund af vurderingen og bedømmelsen af deltagerens realkompetencer anerkender uddannelsesstedet deltagerens realkompetencer. Eventuelle beviser og uddannelsesplaner udstedes til og tilhører den enkelte deltager.

Hvad betyder det?

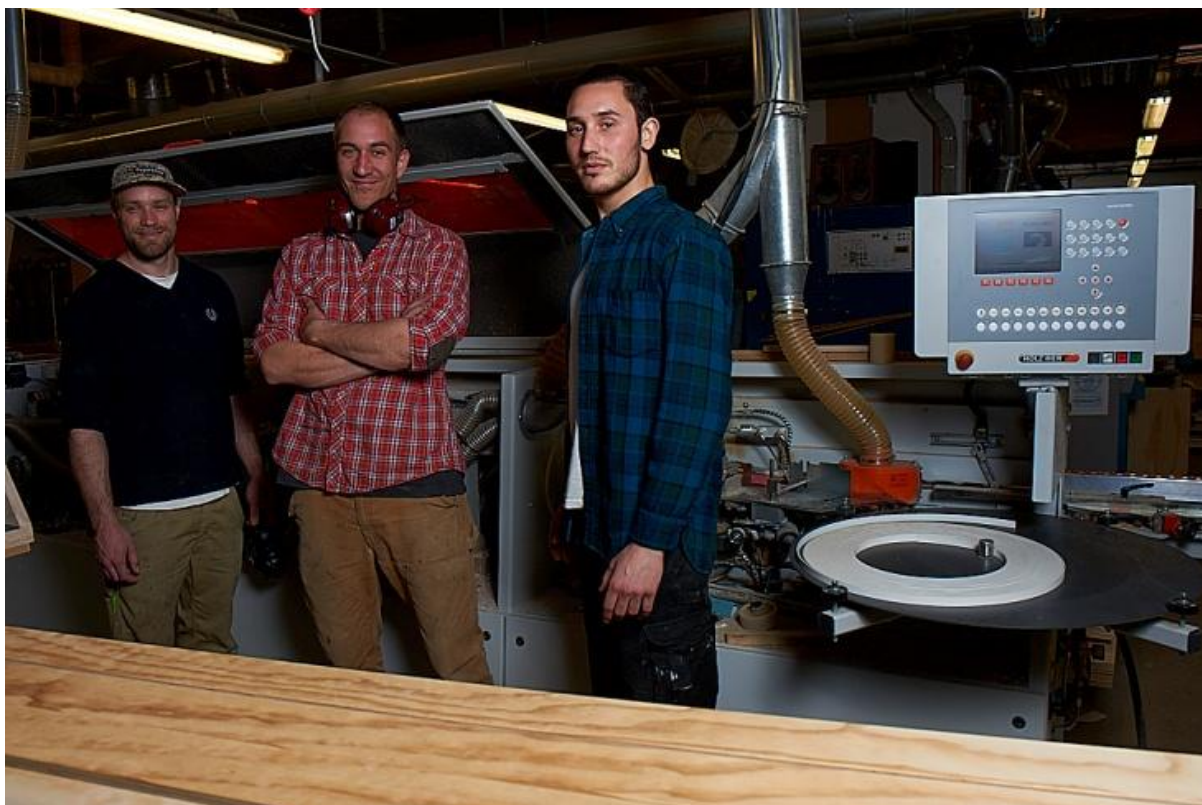
Eventuelle beviser og uddannelsesplaner udleveres til deltageren - ikke til virksomheden. Uddannelsesstedet skal opbevare en kopi af kompetencebeviset og uddannelsesbeviserne.

På baggrund af den gennemførte realkompetencevurdering skal deltageren have en tilbagemelding på, hvad han/hun har fået anerkendt som kompetencer, og hvad der eventuelt ikke er blevet anerkendt.

Samtidig skal deltageren have vejledning om, hvordan han/hun kan tilegne sig eventuelle manglende kompetencer i forhold til det kompetenceniveau, som han/hun gerne vil opnå. Ved den afsluttende vejledning fremlægger en repræsentant fra uddannelsesinstitutionen et forslag til en uddannelsesplan, hvis deltageren ønsker at få sådan en.

Vejledningen kan også bruges til, at deltageren får synliggjort sine relevante realkompetencer, og at deltageren gennem processen bliver afklaret i forhold til, hvad vedkommende kan og vil med disse kompetencer. Det kan f.eks. være, at realkompetencevurderingen har givet deltageren mod på at påbegynde en erhvervsuddannelse, eksempelvis gennem supplerende deltagelse i kompetencevurderingen i GVU.

Ud over eventuelle uddannelsesbeviser, kompetencebeviser og en uddannelsesplan får deltageren udleveret et IKV i AMU-deltagerbevis, der dokumenterer deltagelsen i IKV i AMU.

Fakta om IKV

Individuel kompetencevurdering foretages forud for ansøgerens eventuelle optagelse til arbejdsmarkedsuddannelse, og den kan vare 0,5-5,0 dage. Individuel kompetencevurdering tilrettelægges som et individuelt forløb.

Hvad betyder det?

Der må ikke gennemføres IKV og AMU i ét sammenhængende forløb. Først gennemføres IKV, hvorefter der gennemføres AMU på baggrund af resultaterne af IKV.

Længden af et IKV-forløb er bestemt af, hvornår uddannelsesstedet mener, at de har et grundlag for vurdering af den konkrete deltagers kompetencer. Længden er således helt individuelt bestemt.

Casebeskrivelser

Her præsenteres to forskellige IKV-forløb med udgangspunkt i to personers forskellige situation. Den ene casebeskrivelse handler om en ufaglært møbelpolstrer, der er blevet fyret, og som gerne vil have dokumenteret de kompetencer, han har tilegnet sig i ved at arbejde 10 år på en møbelfabrik. Han vil bruge dokumentationen, når han skal ud og søge et nyt job inden for branchen.

Den anden casebeskrivelse handler om en faglært møbelsnedker, der har været væk fra branchen i en årrække. Han vil gerne have beskæftigelse inden for branchen igen, og derfor vil han deltage i en individuel kompetencevurdering, så han få udarbejdet en uddannelsesplan. Når han har uddannelsesplanen, har han bedre forudsætninger for at vælge de arbejdsmarkedsuddannelser, der kan opkvalificere ham.

Individuel kompetencevurdering af en ufaglært møbelpolstrer

Jørgen er 30 år og ufaglært møbelpolstrer. Han har arbejdet på en møbelfabrik i 10 år, hvor han polstrede og også arbejdet lidt i trædelen, men han har ikke syet. Fabrikken har netop outsourcet møbelpolstringen, og Jørgen er blevet fyret. Han vil gerne arbejde på en møbelfabrik igen, enten i trædelen eller i polstringen, men han ved, at det kan blive en udfordring for ham at finde et nyt job, fordi han ikke har en uddannelse inden for faget, og fordi han heller ikke har deltaget i formel efteruddannelse.

I forbindelse med fyringen af Jørgen og en række andre medarbejdere på fabrikken, er Erhvervsskolen Træet blevet inviteret på besøg på virksomheden for at fortælle de fyrede medarbejdere om deres muligheder for at deltage i kompetenceudvikling. En virksomhedskonsulent fra skolen fortalte også medarbejderne om deres muligheder for at deltage i individuel kompetencevurdering i forhold til arbejdsmarkedsuddannelserne (IKV i AMU).

Før-fase – Generel information og rådgivning

Jørgen tænker, at det måske kan være en god idé for ham at deltage i en kompetencevurdering, så han kan dokumentere sine kompetencer over for en ny arbejdsgiver. Efter mødet taler Jørgen derfor med virksomhedskonsulenten fra skolen. På baggrund af en kort samtale om Jørgens arbejdserfaringer, siger virksomhedskonsulenten, at der synes at være et godt grundlag for, at Jørgen deltager i en IKV i AMU.

Konsulenten fortæller Jørgen, at han inden kompetencevurderingen skal give skolen nogle oplysninger om sine erfaringer inden for branchen. Konsulenten giver Jørgen et lille folder, som fortæller om IKV i AMU, og hvor der er en henvisning til 'Min kompetencemappe', som han kan finde på www.minkompetencemappe.dk. Jørgen skal skrive sine kompetencer og arbejdserfaringer ind i skemaerne i kompetencemappen, og sende den til skolen. Jørgen fortæller, at han har svært ved at læse og skrive, og at han i øvrigt heller ikke har adgang til internettet derhjemme. Derfor giver konsulenten i stedet for Jørgen et mini-udgave af www.minkompetencemappe.dk på papir, og de aftaler, at Jørgen skal skrive lidt i det og sende det med post til skolen. Derefter vil en faglærer fra skolen ringe

til Jørgen og stille nogle supplerende spørgsmål, som kan bidrage til at afdække, hvilke AMU-mål det kan være relevant for Jørgen at blive kompetencevurderet i forhold til.

Fase 1 – Forberedelse og tilrettelæggelse

Uddannelseskonsulenten modtager brevet fra Jørgen og afleverer det til uddannelseslederen fra snedkerafdelingen, som finder den faglærer, der skal have ansvaret for kompetencevurderingen. Faglæreren læser, hvad Jørgen har skrevet, og han ringer ham op for at få uddybet nogle af de konkrete arbejds erfaringer, Jørgen har inden for branchen. Da faglæreren er opmærksom på Jørgens manglende læse- og skrivefærdigheder, taler han også med Jørgen om hans muligheder for at deltage i en læsetest. Det vil Jørgen gerne deltage i.

Derefter går faglæreren i gang med at forberede og tilrettelægge IKV-forløbet. Faglæreren finder frem til fem AMU-mål, der relaterer sig til møbelpolstring, som han synes, at Jørgen skal kompetencevurderes i forhold til. Denne del af kompetencevurderingen vil tage ca. to dage. Jørgen skal kompetencevurderes i forhold til følgende fem AMU-mål:

- 40298 Bundsystemer til polstermøbler
- 40299 Værktøj til bundsystemer i polstermøbler
- 40300 Materialer til bundsystemer i polstermøbler
- 40301 Limteori og værktøjslærer ved polstring af møbler
- 40305 Opbygning og postring af sidde møbler

Da kompetencevurderingen også omfatter trædelen, taler faglæreren med en kollega, der underviser inden for det område, og de finder frem til seks andre AMU-mål, der primært relaterer sig til maskinteknik, som de også synes, at Jørgen skal kompetencevurderes i forhold til. De vurderer, at denne del af kompetencevurderingen vil tage ca. 3 dage, og at Jørgen skal kompetencevurderes i forhold til følgende seks AMU-mål:

- 40244 Maskinteknik, træ. Afkorter, plade- og rundsav
- 40245 Maskinteknik, træ. Høvlemaskiner
- 40246 Maskinteknik, træ. Bore- og stemmemaskiner.
- 40247 Maskinteknik, træ. Fræsere.
- 40248 Træbearbejdning på bordfræser
- 40249 Maskinelle møbelsamlinger på standardmaskiner

Faglæreren, der har ansvaret for kompetencevurderingen, giver Jørgen besked om, hvor og hvornår kompetencevurderingen skal starte, og han oplyser Jørgen om, at skolen forventer, at kompetencevurderingen vil tage fem dage inklusiv deltagelsen i læsetesten.

Derefter går faglærerne i gang med at udvælge de praktiske og teoretiske opgaver, de gerne vil have Jørgen til at løse for, at de kan vurdere hans kompetencer i forhold til de udvalgte AMU-mål. De har allerede en samling af opgaver, de kan vælge imellem, og flere af opgaverne går på tværs af flere af AMU-målene.

Fase 2 – Afprøvning og vurdering

Det viser sig, at der er fire af Jørgens kollegaer, der også har valgt at deltage i en individuel kompetencevurdering, og skolen har derfor valgt at gennemføre kompetencevurderinger af dem alle fem i den samme uge. Nogle af de AMU-mål, de skal kompetencevurderes i forhold til er de samme, men der er f.eks. et par af Jørgens kollegaer, der skal kompetencevurderes i forhold til færre AMU-mål, da de allerede har deltaget i nogle af arbejdsmarkedsuddannelserne og derfor allerede har papir på deres kompetencer inden for disse fagområder.

Den første dag får deltagerne hilst på de to faglærere, der skal forestå kompetencevurderingerne, og de får en kort introduktion til, hvad der skal foregå, mens de drikker en kop kaffe. De får at vide, at ved kompetencevurderingerne i forhold til møbelpolstring skal alle fem IKV-deltagere være sammen med faglæreren den første og den anden dag. De skal bruge resten af formiddagen på at løse en lille praktisk opgave i værkstedet. Efter frokostpausen skal de møde i it-lokalet, hvor de skal løse nogle teoretiske opgaver. Desuden skal Jørgen og en af de andre kollegaer deltage i en læsetest i det samme lokale.

På den 2. dag skal deltagerne igen i værkstedet og løse nogle forskellige praktiske opgaver. Mens opgaverne bliver løst, går faglæreren rundt og ser på, hvordan deltagerne løser opgaverne, og indimellem tager hun en deltager hen til et bord i hjørnet af lokalet, så deltageren kan få en tilbagemelding på de teoretiske opgaver, der er løst dagen i forvejen, og så hun kan stille nogle spørgsmål, der kan bidrage til yderligere afdækning af den enkelte deltagers teoretiske forståelse.

Dag 3, 4 og 5 skal IKV-deltagerne kompetencevurderes i forhold til maskinteknik, og det foregår sammen med den anden faglærer. Der er afsat to halve dage til den teoretiske del af kompetencevurderingen af dem, der skal kompetencevurderes i forhold til alle seks AMU-mål – og kortere tid til dem, der kun skal kompetencevurderes i forhold til færre mål. Nogle skal kun deltage i én dags praktisk kompetencevurdering, mens andre skal deltage alle tre dage. Deltagerne får forskellige opgaver alt efter hvilke og hvor mange AMU-mål, de skal kompetencevurderes i forhold til.

Dag 3 er alle fem deltagere i et værksted sammen med den faglærer, der skal kompetencevurdere dem. På dag 4 og 5 er der kun tre IKV-deltagere tilbage, og derfor foregår kompetencevurderingen i et værksted, hvor faglæreren også underviser et hold EUD-elever, der er på 3. skoleperiode. Det var meningen, at Jørgen skulle have deltaget i kompetencevurdering i fem dage, men allerede på den 4. dag, er Jørgen færdig med at blive kompetencevurderet, så han skal ikke møde op den 5. dag.

Fase 3 – Samlet vurdering og anerkendelse

Efterhånden som IKV-deltagerne er færdige med at blive kompetencevurderet, får de en vurdering af deres kompetencer fra faglærerne. Der er nogle af deltagerne, der får mange AMU-uddannelsesbeviser, fordi de har kompetencer svarende til mange AMU-mål, mens der er andre deltagere, der kun får få AMU-uddannelsesbeviser. To af deltagerne får både uddannelsesbeviser og et kompetencebevis, der viser hvilke dele af AMU-målene, de har kompetencer i forhold til. Alle deltagerne får et IKV-deltagerbevis, der dokumenterer, at de har deltaget i en individuel kompetencevurdering i AMU, samt en

AMU-uddannelsesplan, der viser hvilke AMU-kurser de med fordel kan deltage i for at opnå de ønskede kompetencer.

Jørgen får uddannelsesbeviser for tre AMU-mål inden for møbelpolstring, og han får to uddannelsesbeviser for AMU-mål inden for maskinteknik. Samlet set får han uddannelsesbeviser, der svarer til deltagelse i 11 dages AMU. Jørgen er glad for at få disse beviser, for det viser jo, at han har lært en masse i praksis gennem sine 10 års ansættelse på møbelfabrikken. Jørgen får desuden et AMU-kompetencebevis, der viser, at han har kompetencer svarende til dele af fem af de AMU-mål, han er blevet kompetencevurderet i forhold til.

Endelig får Jørgen også en AMU-uddannelsesplan, som faglærerne har udarbejdet til ham. Han er gennem de fire dage, han har deltaget i kompetencevurdering, blevet meget motiveret til at deltage i AMU-kurser, og derfor er han meget glad for uddannelsesplanen. Af planen fremgår det hvilke AMU-mål, Jørgen kan deltage i, så han kan opkvalificere sig i forhold til fremtidigt arbejde inden for møbelindustrien.

Jørgen får en tilbagemelding på resultatet af den læsetest, han deltog i den første dag, og han får en vejledning om, hvordan han kan øge sine læse- og skrivekompetencer. En underviser fra skolens Ord- og Regneværksted har set nærmere på læsetesten, og den har vist, at Jørgen har nogle store udfordringer på området. Underviseren har vurderet, at Jørgen vil have glæde af at blive undervist på FVU-læsning-trin 2. Jørgen bliver informeret om, at skolen er godkendt til at udbyde FVU, og at han kan starte på et FVU-forløb, hvis han har lyst. Derfor indeholder uddannelsesplanen også et forslag om, at Jørgen deltager i Forberedende Voksenundervisning i Læsning (FVU), og det fremgår, at han kan deltage i undervisningen på erhvervsskolen, på det lokale VUC eller hos en anden udbyder af FVU.

Han bliver også informeret om, at der på alle skolens computere er installeret CD ORD, som er et oplæsnings- og skriveprogram, som han kan benytte sig af, når han skal deltage i AMU-kurser. Endelig bliver han informeret om, at skolens Ord- og Regneværksted kører nogle 2-timers kurser i CD ORD, som alle uddannelsesdeltagere på erhvervsskolen har mulighed for at melde sig til.

Da Jørgen er nyledig, har han ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse, og i den afsluttende samtale med de to faglærere, siger Jørgen, at han gerne vil deltage i de AMU-kurser, de har foreslået. Han vil også gerne deltage i FVU-læsning.

Ved samtalen med faglærerne kommer det frem, at Jørgen måske også kunne have lyst til at gå i gang et længerevarende uddannelsesforløb, så han opnår kompetencer svarende til faglært niveau som møbelsnedker. Faglærerne fortæller Jørgen, at det enten kan ske gennem et forløb som voksenlærling eller gennem deltagelse i Grundlæggende Voksenuddannelse (GVU), og de aftaler, at skolens virksomhedskonsulent skal sende Jørgen nogle oplysninger om de to muligheder.

Samtalen afsluttes med en aftale om, at den faglærer, der har ansvaret for kompetencevurderingen sender Jørgen en opdateret uddannelsesplan, der indeholder en konkret tidsplan for, hvornår Jørgen skal deltage i de enkelte AMU-kurser, og hvornår han skal deltage i FVU. Desuden evaluerer Jørgen og faglærerne IKV-forløbet mundtligt.

Inden Jørgen afslutter IKV-forløbet, skal han deltage i en skriftlig evaluering af forløbet. Evalueringen foregår på computer og gennemføres på samme måde som Viskvalitet.dk. Evalueringen er helt central for, at skolen løbende kan kvalitetsudvikle deres udbud af IKV i AMU, så derfor har skolens ledelse besluttet, at alle IKV-deltagere skal deltage i en evaluering.

Individuel kompetencevurdering af en faglært maskinsnedker

Peter er 42 år, og han er faglært maskinsnedker. Han har arbejdet som maskinsnedker i 12 år på tre forskellige virksomheder, de fleste af årene på en vinduesfabrik. Han har været væk fra branchen de sidste 10 år, men nu vil han gerne have job i branchen igen. Han mener, at han har nogle gode kompetencer inden for design, og han vil gerne have job i en specifik inventarvirksomhed. Han ved godt, at det kan blive svært at komme tilbage i branchen efter 10 års fravær, især fordi der er sket så meget i forhold til anvendelse af it og CNC i de forløbne år. Derfor tænker han, at det bliver nødvendigt for ham at opkvalificere sig gennem deltagelse i AMU.

Fra en af sine gamle venner og tidligere kollegaer har Peter hørt om mulighederne for at deltage i individuel kompetencevurdering forud for deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser, og derfor henvender han sig den erhvervsskole, hvor han i sin tid tog sin erhvervsuddannelse som maskinsnedker. Skolen oplyser ham om, at han skal tage kontakt til Erhvervsskolen Træet eller Erhvervsskolen Træindustrien, da det er dem, der udbyder AMU og IKV i AMU inden for området. De giver også Jørgen telefonnummeret til de skolernes IKV-konsulenter, og de fortæller ham, at han kan læse om IKV i AMU på de to skolers websider.

Før-fase – Generel information og rådgivning

Peter ringer til Erhvervsskolen Træindustrien, da det er den skole, der ligger tættest på hans bopæl. IKV-konsulenten fortæller Peter, at han skal starte med at udfylde 'Min kompetencemappe', som han kan finde på webadressen www.minkompetencemappe.dk, og at han derefter skal sende den til skolen, så faglæreren kan vurdere hvilke AMU-mål, det vil være relevant at kompetencevurdere Peter i forhold til.

Fase 1 – Forberedelse og tilrettelæggelse

Peter opretter sig som bruger på 'Min kompetencemappe', og han skriver informationer om sin uddannelse, og sin deltagelse i kurser ind i skemaerne. Han beskriver også sine arbejdsopgaver og arbejdserfaringer ind i skemaerne sammen med andre relevante kompetencer han opnået gennem arbejds- eller fritidslivet. Derefter sender han skemaet til skolens IKV-konsulent.

IKV-konsulenten tager kontakt til den faglærer, der skal have ansvaret for kompetencevurderingen, og som varetager den videre kommunikation med Peter.

Faglæreren læser kompetencemappen, som Peter har sendt, og derefter går han i gang med at forberede selve kompetencevurderingsforløbet. Det er vigtigt at få vurderet Pe-

ters kompetencer inden for CNC, så derfor udvælger faglæreren seks AMU-mål, som han mener, at Peter kan have kompetencer inden for. Dernæst synes han også, at Peter skal have vurderet sine kompetencer i forhold til anvendelse af computere, så der udvælger han ét AMU-mål, og endelig synes han også, at Peter skal have vurderet sine kompetencer i forhold til kantlinning.

Samlet set skal Peter kompetencevurderes i forhold til følgende otte AMU-mål:

- 40211 CNC-styret overfræser, maskinlære, træ
- 40213 CNC-PtP boremaskine, maskinlære, træ
- 40214 CNC-programmering i ISO-koder, træ
- 40215 CNC-programmering i 2d, træ
- 40227 Tegningsfremstilling i CAD, træindustrien
- 40256 Træbearbejdningsdata for skærehastigheder mv.
- 45565 Brug af pc på arbejdspladsen
- 40251 Kantliner, opstilling og betjening

Det er let for faglæreren at planlægge kompetencevurderingen i forhold til de fem førstnævnte arbejdsmarkedsuddannelser, for han underviser ofte i disse arbejdsmarkedsuddannelser, og han har mange både praktiske og teoretiske opgaver, han kan vælge mellem til Peter. Han vælger dog også at konstruere én praktisk opgave, der indeholder elementer fra flere af AMU-målene. Faglæreren vurderer, at det vil tage ½ dag at gennemføre den teoretiske kompetencevurdering, mens det vil tage 1½ dag at gennemføre den praktiske del af kompetencevurderingen af disse AMU-mål.

Kompetencevurderingen af AMU-målet 'Brug af pc på arbejdspladsen' vil tage ½ dag, mens vurderingen af de øvrige to AMU-mål vil tage 1½ dag. Samlet set forventes kompetencevurderingen af tage fire dage, og faglæreren giver Peter besked herom. Peter fortæller, at han ikke ønsker at fortælle sin nuværende arbejdsgiver, at han vil deltage i en kompetencevurdering, og at han derfor vil tage ferie for at deltage i kompetencevurderingen på skolen. Faglæreren og Peter aftaler, hvornår kompetencevurderingen kan gennemføres under hensyn til både skolens og Peters nuværende arbejde.

Fase 2 – Afprøvning og vurdering

Kompetencevurderingen er planlagt sådan, at Peter skal løse de praktiske og teoretiske opgaver i de samme lokaler og på samme tid, som en gruppe kursister deltager i arbejdsmarkedsuddannelser inden for træindustrien. Læreren skal altså både undervise AMU-kursisterne og forestå kompetencevurderingen af Peter. Kursisterne er startet om mandagen, mens Peter først møder op om tirsdagen, så faglæreren har bedre tid til at sætte ham i gang med at løse opgaverne, da kursisterne er godt i gang med en række praktiske opgaver i værkstedet.

Faglæreren går jævnligt hen til Peter for at se, hvordan det går med at løse opgaverne, og faglæreren skriver nogle notater om, hvilke kompetencer Peter har i forhold til de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og hvilke han mangler. På den måde får læreren et godt grundlag for at vurdere, om Peter har de forskellige specifikke kompetencer i forhold til de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser.

Fase 3 – Samlet vurdering og anerkendelse

Ved afslutningen af den 4. dag giver faglæreren Peter en samlet vurdering af hans kompetencer i forhold til de udvalgte AMU-mål. Faglæreren vurderer, at Peters kompetencer svarer til fire af de AMU-mål, han er blevet kompetencevurderet i forhold til, så han fortæller Peter, at han vil få fire AMU-uddannelsesbeviser.

Peter har kompetencer for dele af to af AMU-målene, og faglæreren fortæller Peter, hvordan han kan opnå de resterende kompetencer. Peter får at vide, at han vil få et AMU-kompetencebevis, der viser hvilke delkompetencer, han har. I forhold til de sidste to AMU-mål, som Peter er blevet kompetencevurderet i forhold til, har han kun ganske få kompetencer, og faglæreren foreslår derfor Peter, at han tilmelder sig disse to arbejdsmarkedsuddannelser.

Faglæreren har udarbejdet en uddannelsesplan til Peter, der viser, hvordan han kan tilægge sig de kompetencer, han mangler. Faglæreren foreslår desuden Peter, at han deltager i yderligere tre arbejdsmarkedsuddannelser, der kan være meget relevante for ham i et fremtidigt job som maskinsnedker.

Peter siger, at han har svært ved at tage mere fri for at deltage i AMU, men at han vil bruge AMU-uddannelsesbeviserne og AMU-kompetencebeviset til at dokumentere sine kompetencer, når han skal ud og søge job i den virksomhed, han har kig på. Hvis han bliver ansat, vil han også vise arbejdsgiveren den uddannelsesplan, han har fået, for han vil gerne deltage i mere efteruddannelse.

Derefter beder faglæreren Peter om at udfylde et evalueringsskema for IKV-forløbet på computeren. Besvarelsen er anonym, men efter besvarelse tager faglæreren en kort snak med Peter om hans oplevelser af forløbet. Inden Peter går ud af døren, får han et IKV-deltagerbevis, der dokumenterer, at han har deltaget i IKV i AMU.

Faglæreren skriver nogle noter om både Peters evaluering og sin egen evaluering på det observationsskema, han også anvendte ved kompetencevurderingsforløbet. Skemaet afleveres til skolens IKV-konsulent, som arkiverer det, så forløbet efterfølgende kan dokumenteres, hvis der skulle opstå en klagesag.

Markedsføring af IKV i AMU

Markedsføring af IKV i AMU skal altid være målrettet AMU's udviklingsmålgruppe – altså faglærte og ufaglærte personer. IKV i AMU skal markedsføres som et tilbud til den enkelte borger/person/medarbejder om at få vurderet og anerkendt egne realkompetencer i forhold til uddannelsesmål i AMU-systemet.

IKV i AMU skal altid markedsføres med den godkendte kode og titel, som er angivet i www.uddannelsesadministration.dk. Det skal desuden oplyses, hvilke sprog vurderingen foregår på, hvis aktiviteten afholdes på andre sprog end dansk eller med en kombination af dansk og andre sprog.

I markedsføringen kan skolen f.eks. gøre brug af følgende metoder:

- Information via skolens hjemmeside
- Skriftlige informationsmaterialer - som også kan tænkes som markedsføring rettet mod deltagere på AMU-kurser
- Informationsmøder
- PR og generel markedsføring - eksempelvis gennem annoncer i lokale medier og fagblade

Information via skolens hjemmeside

Skolen kan bruge sin hjemmeside aktivt til at synliggøre, at man tilbyder IKV – herunder sikre, at der er lettilgængelig information om bl.a. følgende punkter:

- Forklare hvad IKV er, og hvad det står for
- Hvordan det foregår
- Hvad det kræver af deltageren
- Hvornår det foregår
- Hvad det koster
- Hvor lang tid det tager
- Hvem man skal tage kontakt til for yderligere information

Det er vigtigt, at man gør en indsats på skolen for at gøre det let at kontakte skolens IKV konsulent, som evt. kan formidle kontakt videre til en relevant branchekonsulent eller faglærer. I de tilfælde, hvor kontakten sker via kursusadministrationen, skal personalet være klædt på til at modtage opkald med forespørgsler vedrørende IKV – som minimum ved at kunne give en direkte kontakt til relevant konsulent eller faglærer.

Skriftlige informationsmaterialer

Skolen kan vælge at udarbejde forskellige informationsmaterialer om IKV i AMU. Det kan eksempelvis have form som en kortfattet beskrivelse (A4) om, hvad man kan bruge en IKV til – herunder egenskaber, fordele og udbytte for den enkelte deltager.

Der er skoler, der har erfaringer med at udarbejde en lille folder om IKV i AMU.

Skolernes erfaringer med IKV i AMU viser, at de kun sjældent får henvendelser direkte fra IKV-deltagerne. De fleste henvendelser kommer via ledere i virksomheder, som har informeret medarbejderne om mulighederne for at deltage i IKV i AMU. Derfor kan der også være behov for informationsmateriale, der er rettet mod virksomhedsledere. Det er vigtigt at være opmærksom på, at IKV i AMU-tilbudet stadig skal være rettet mod medarbejderne, selvom markedsføringen går via en virksomhedsledelse. IKV i AMU skal derfor formuleres som et tilbud til medarbejderne om, at de kan få vurderet deres kompetencer, og IKKE et tilbud til virksomheden om, at de f.eks. kan få kortlagt medarbejderens kompetencer.

Skolen kan også alene – eller i samarbejde med andre skoler – udforme skriftligt materiale (evt. brancherettet), der kan være med til at synliggøre fremtidige kompetenceudviklingsbehov i forhold til deltagernes mål og ønsker – eksempelvis med en kobling til strukturelle forandringer på arbejdsmarkedet.

Nogle af voksenvejledningscentrene har udarbejdet fælles markedsføringsmateriale i forhold til IKV i AMU. Skolernes konsulenter har typisk disse materialer med, når de er på virksomhedsbesøg.

Der kan også udvikles skriftligt materiale målrettet konkrete målgrupper, f.eks. ledige etniske danskere eller to-sprogede.

Det er desuden oplagt at tænke på deltagere på de almindelige AMU-kurser som en oplagt målgruppe for IKV og informere dem om mulighederne for IKV enten mundtligt og/eller gennem udlevering af skriftligt informationsmateriale.

Informationsmøder

Skolen kan vælge at afholde informationsmøde på skolen, i virksomheder eller i fagforeringslokaler. Under alle omstændigheder er det afgørende, at IKV-konsulent/uddannelseskonsulent er opsøgende i forhold til målgruppen og deltager med indlæg i relevante fora, f.eks. fagforeninger/a-kasser, jobcentre m.m. Det kan også ske ved at opsøge virksomhedsnetværk for at informere om mulighederne i IKV som et individuelt tilbud til deres medarbejdere.

Skolen kan få en aftale med en virksomhed om at afholde et informationsmøde på arbejdspladsen for på den måde at få målgruppen i tale. Dette kan gennemføres i arbejdstiden, eller det kan gennemføres som et fyraftensmøde.

Det er også muligt for skolen at lave en aftale med en fagforening om at afholde et informationsmøde i deres lokaler. Informationsmødet kan være målrettet ledige og/eller beskæftigede medlemmer i relation til de udfordringer, de forskellige grupper møder.

Hvis skolen vælger at afholde et helt åbent informationsmøde for potentielle deltagere i IKV i AMU, kan skolen f.eks. vælge at sætte en annonce i den lokale avis.

Repræsentanter fra skolerne kan desuden deltage og informere på jobmesser og lignende – også på uddannelsesmesser for de unge.

Desuden kan der arbejdes med information rettet mod medlemmerne af de Lokale Uddannelses Udvalg – eksempelvis i form af et temamøde om IKV – for at styrke medlemmerne til at sprede budskabet og udvide kendskabet om IKV.

Det anbefales at bruge forskellige metoder til formidlingen på informationsmøderne. Det er en god ide at give konkrete eksempler på, hvordan IKV fungerer og beskrive konkrete resultater af et IKV-forløb. Man kan eksempelvis lade personer, der har gennemgået et IKV-forløb, deltage på informationsmøderne. De kan bruges som 'rollemodeller', som kan fortælle de gode historier om IKV i AMU.

PR - generel markedsføring

Som en del af at tænke IKV ind som generel markedsføring kan skolen tage kontakt til relevante lokale og regionale medier, der kan bidrage til at udbrede kendskabet til IKV i AMU både gennem artikler og annoncer. Også lokale (og landsdækkende) fagblade kan være relevante medier for at nå målgruppen.

En oplagt vinkel er at bruge disse medier til at fortælle de gode historier om, hvordan IKV som redskab kan åbne døre til nye jobfunktioner/jobmuligheder og give øget motivation for deltagelse i efteruddannelse.

En mere direkte måde at nå målgruppen på kan være gennem mailudsendelse (direct mail) – som en måde at formidle information om IKV gennem eksempelvis nyhedsbreve/informationsbreve.

Intern markedsføring

Foruden den eksternt rettede markedsføring kan der også være behov for en intern rettet informationskampagne på den enkelte uddannelsesinstitution.

Der kan eksempelvis være brug for at skabe en fælles forståelse af IKV som en del af skolens aktivitet - og en aktivitet der på sigt kan genere en øget aktivitet på grund af øget brug af uddannelsesplaner og styrket motivation for efteruddannelse.

En måde at gøre det på er at sætte IKV på dagsordenen enten som en del af et lærer/teammøde, eller som et fyraftensarrangement. Her kan et team eller en større gruppe af faglærere informeres om mulighederne og rammerne for IKV som en måde at få afstemt forventninger til skolens indsats med IKV.

De respektive teams/lærergrupper kan også involveres direkte i at identificere relevante målgrupper, der kan have særlig interesse for IKV-forløb – og som de derfor kan forventes at skulle kompetencevurdere.

En central del af den interne markedsføring er desuden at synliggøre værktøjer til gennemførelse af kompetencevurderingerne, så det bliver lettere for den enkelte faglærer at gennemføre et IKV-forløb.

Litteraturliste med henvisninger, links mm.

Håndbog om IKV i AMU

Håndbog om individuel kompetencevurdering i AMU - realkompetencevurdering inden for arbejdsmarkedsuddannelserne. Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 1 – 2008
<http://pub.uvm.dk/2008/ikviamu/index.html>

Håndbogen er et helt centralt grundlag for arbejdet med IKV i AMU, og den kan både bruges som et opslagsværk og som en introduktion til de gældende regler, begreber, faser, roller og opgaver, der er forudsætninger for god praksis i arbejdet med IKV i AMU. Håndbogen henvender sig primært til uddannelseskonsulenter og lærere, der arbejder med IKV i AMU.

Love, regler, redegørelse, vejledninger mv.

Bekendtgørelse nr. 806 af 29. juni 2007 om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser (Individuel kompetencevurdering, vurdering af basale færdigheder, undervisningssprog og markedsføring m.v.)

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=25411>

Denne bekendtgørelse ændrede med virkning fra d. 1. august 2007 bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser. Samtidig bortfaldt vejledning nr. 9823 af 19. december 2003 om individuel kompetenceafklaring.

Lov nr. 556 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Udbygning af anerkendelse af realkompetence på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.)

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=25349>

Brev vedr. lov nr. 556 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Udbygning af anerkendelse af realkompetence på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.)

Anerkendelse af realkompetencer i uddannelserne, Redegørelse til Folketinget. November 2004.

<http://pub.uvm.dk/2004/realkompetencer>

Lovbekendtgørelse nr. 190 af 18. marts 2008: Bekendtgørelse af lov om arbejdsmarkedsuddannelser mv.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=115746&exp=1>

Vejledning til institutionernes arbejde med individuelle kompetencevurderinger i arbejdsmarkedsuddannelserne (IKV i AMU), 30. januar 2012.

Ministeriet for Børn og Undervisning har udarbejdet en vejledning om IKV i AMU, som henvender sig til alle godkendte AMU-udbydere og til VEU-centrene. Vejledningen er tænkt som en hjælp og et arbejdsredskab til institutionernes arbejde med IKV i AMU. Vejledningen informerer om nye initiativer fra ministeriet, og der henvises til regler og rammer for IKV i AMU.

<http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Overblik-over-voksenuddannelser/Arbejdsmarkedsuddannelser/Individuel-kompetencevurdering-i-AMU>

Min kompetencemappe

Ministeriet for Børn og Undervisning har fået udviklet et redskab til at skabe overblik over og dokumentere kompetencer, som voksne har tilegnet via uddannelse, i jobbet eller i fritidslivet.

Kompetencemappen kan anvendes i forbindelse med deltagelse i IKV i AMU. Den kan dog også anvendes, hvis den voksne vil søge ind på en uddannelse eller i forbindelse med et jobskifte, hvor den voksne gerne vil dokumentere sine kompetencer.

Min kompetencemappe kan hentes på websiden www.minkompetencemappe.dk, hvor man selv kan oprette sig som bruger. Man får et 'log ind', så man løbende kan gå ind og opdatere sine kompetencer.

Praktiske vejledninger til IKV i AMU

De fleste af efteruddannelsesudvalgene har fået udarbejdet praktiske vejledninger til individuelle kompetencevurderinger i AMU inden for de efteruddannelsesområder, som de udvikler arbejdsmarkedsuddannelser til.

De praktiske vejledninger kan hentes på Ministeriet for Børn og Undervisnings webside: <http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Overblik-over-voksenuddannelser/Arbejdsmarkedsuddannelser/Individuel-kompetencevurdering-i-AMU>

Casebeskrivelser om IKV i AMU

Fra Ministeriet for Børn og Undervisnings webside kan der hentes fem casebeskrivelser, der viser modeller for, hvordan skolerne kan vejlede til og gennemføre kompetencevurderinger, der tager udgangspunkt i en struktur af AMU-mål i én og samme kompetencevurdering.

Eksemplerne synliggør, at personer gennem deltagelse i IKV i AMU kan dokumentere deres realkompetencer i relation til specifikke job og jobområder, hvorved IKV i AMU får et job- og beskæftigelsesperspektiv.

Der er udarbejdet følgende fem casebeskrivelser:

- Individuel kompetencevurdering af IT-færdigheder
- Individuel kompetencevurdering inden for køkken og restaurant
- Individuel kompetencevurdering inden for lager og logistik
- Individuel kompetencevurdering af dagplejere
- Individuel kompetencevurdering på metalindustriens område

Casebeskrivelserne kan hentes her:

<http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Overblik-over-voksenuddannelser/Arbejdsmarkedsuddannelser/Individuel-kompetencevurdering-i-AMU>

Kontaktpersoner

Ministeriet for Børn og Undervisning, Departementet:

Fuldmægtig Benedikte Maul Andersen, tlf. 33 92 56 89, e-mail: bma@uvm.dk

Træets Efteruddannelser:

Uddannelseskonsulent Ole Egemose, tlf. 70 23 77 51, mobil 20 32 65 11,
e-mail: oe@snedkerudd.dk